

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділей і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 5
ул. Ліндого. — Експедиція
місцева в Агенції Соколовського
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

До моїх народів.

Найтяжший, найстрашніший удар постиг мене і мою родину. Не стало моєї подруги, окраси престолу, вірної товаришки, що в найгорестніших хвилях мого життя була мені відрадою і підпорою, в котрій утратив я більше, ніж можу висказати.

Трогаюча судьба видерла єї мені і моїм народам. Злочинна рука, оруде шаленого фанатизму, котрого цілю зникнути існуючий суспільний лад, зняла ся на найблагороднішу з женщин і в сліпій, безцільній ненависті ударила в серце, що не знало ніякої ненависті і жило лише для добра і благородності.

Посеред безкрайого болю, що обняв мене і мою родину; в виду нечуваного чину, що переразив весь цивілізований звіт, несе ся голос любих моїх народів розрадою до мого серця.

Корачи ся перед Божим Провіднем, що навістило мене так тяжким і нерозслідним допущом, мушу сему Провідню зложити подяку за велике добро, яке мені полишило ся: за любов і вірність мільонів, що в хвилях болю мене і моїх окружили.

Тисячами заяв, з далечини і з близька, з височин і низів проявились біль і жаль по покійній цїсаревій і королевій.

З переймаючою однодушністю несе ся голосіне всіх по причині незміримої втрати, яко вірна луна тих чувств, що розривають мою душу.

Як сьвятою полишить ся мені до послїдньої хвилі пам'ять моєї горячо улюбленої подруги, так вічним памятником для неї буде вдячність і обожанє моїх народів.

З глибини мого опечаленого серця дякую всім за сей новий доказ повного жертви спочування. Хотя мусять замовкнути торжественні звуки, які мали супроводжати сей рік, буде мені згадка безчисленних проявів преданності і горячого спочування найціннішим даром, який міг я одержати.

Спільність нашої печали навязує нову сердечну зв'язь межи престолом а вітчизною. З незмірної любови моїх народів беру не лише скріплене почутє обов'язку, витривати в порученім мені апостольстві, але також надію на успіх.

Молю Всевишнього, що так тяжко навістив мене, щоб дарував мені ще сил до довершення того, до чого я покликаний. Молю Ёго, щоби благословив моїм народам і осьвятив їх, щоби віднайшли путь любови і згоди, на котрій можуть успішно розвиватись і бути щасливими.

Шенбрун, 16. вересня 1898.

Франціск Йосиф.

Таку сердечну подяку велів наш Найдостойніший цїсар і король зложити своїм народам на кануні похорону своєї подруги а доброї і благородної матери тих-же народів. Wiener Zeitung з 18. вересня оповістила відручне письмо цїсаря до гр. Туна, котре гласить:

Любий гр. Тун!

В днях безмежної жалоби, якою покрили ся я і моя родина по причині смерті моєї Подруги, Єї Цїсарської Милости цїсаревій і королевій Єлисавети, проявились в щирій і благородній спосіб любові і спочуванє моїх народів, як і пієтизм для Покійної. Ідучи за розказом мого серця, поручаю Вам в відповідний спосіб оповістити залучену тут а безпосередно до моїх любих народів звернену подяку. Шенбрун, 16. вересня 1898.

Франціск Йосиф.

Тун.

Біжучі події.

В послїднім тиждні тяжкої жалоби австрійських народів нагромадилось багато подій, котрих не були ми в силі зрегеструвати по недостатку місця. Доповняємо проте сю люку.

На внутрішнім овиді політичнім появились признаки малого нахлону до компромісів. Поклик до того вийшов від пра-

скої Politik-и на адресу німецької лївиці. Поклик сей до порозуміння не найшов однак відгону в німецькій прасі. Она або записала єго лише на своїх стовпцях без відповіди, або назвала єго хитро обдуманною нещирістю. «Чехи хотять миритись» — сказано там — «але на наш кошт». Годі проте надїяти ся звороту до лучшого. Одинокий вислїдок буде може той, що перші засідання нової сесії перейдуть спокійніше. Обструкційна праса видала клич: гр. Тун не заходив ся змінити ситуації, то і ми, Німці, не чуємо потреби єї зміняти.

Сойм горицький скликало правительство на 29-го вересня. Послїдну сесію zdeкомплетували словінські послї абстиненцією. Чи ті послї (числом 11 на 23 всіх) являть ся тепер в соїмі? — не знаємо. Знаємо лише те, що Slovenski Narod зазиває словінських послів до дальшої абстиненції, а то з тої простої причини, що гр. Тун не усунув доси ні одної з сих причин, які спонукали словінських послів до опущення соїму, а надто з словінськими заступниками не порозумів ся, скликаючи соїм. Видко з того — заключає Sl. Narod, що правительство думає обійти ся без словінських послів в горицькій соїмі.

Буковина заходить ся коло нових виборів до соїму: З справсзданя «Рускої Ради», котра в руских округах підготовлювала вибори, виходить, що вибір проф. Пігуляка в кіцманецькій окрузі, а д-ра Стоцкого в садагурській запевнений. В становецькій повіті не кандидат дотеперішній посол Бежан, а в заставницькій Тимінський. Оба намірили зійти з політичної арени. Русини кладуть на місце Бежана радника Ясеницького, на місце Тимінського п. Семаку. В черновецькій повіті попри волоського кандидата убігає ся о мандат др. Волян. «Руска Рада» кладе однак на місце Воляна д-ра Филиповича. В вижницькій повіті ставлять Русини лише для

За батькову вину.

Сьвяточне дідове оповіданє.

Написав Олександр Катренко.

(Дальше.)

Не відрізняючи, як інші, діла від свого слова, довів він діток своїх мало що до зросту, але й до пуття. От у нього й син вже парубок і гарний, ввічливий парубок; не розбишака який, але дуже путяща господарська дитина. Подивити ся, глянути тільки на нього й зараз постережеш, що доброго батька красний син з нього. Мовляв, від годячої рослини путнє й насїне. І доня у нього не сьогодні-завтра ось дівчиною буде. І тій вже чотирнадцять років поминуло. Але поки що з нею і до неї, оженив старий сина і підскакує, радіє, себе не тямляючи, землі під собою не чуючи. Радіючи-ж на всі заставки, не забуває і молити ся, та все дякує Господеві.

— Дожив таки, було каже, діждав, слава Богови, побачити сина вкупі з любовенькою невісточною! Довго і багато терпів-перетерплював, але, бач все минуло, все перетерпів. Він Сьвятий карав і піддержував мене і довів до того,

що побачив таки й я край горюваню. Єге а тепер і моя хата, як і у всякого, по людському, з господаркою. Господь за всяк час Милостивий: карає він іноді тяжко, та й милує не аби як.

Одна хвилинка щастя відібрала у старого трохи пам'ять, затуманила трохи його розумну голову. Інак він безпремінно-б згадав, що ціплят по осени лічуть і що не все так робить ся, як чоловік собі покладає: той так, а Господь іноді несподівано й навпаки поверне. І справді, вельми заздалегідь вже радів він оттак. Не туди то й гадки, що ось-ось не видко як, не сьогодні-завтра, що його й спїткає. А воно так і вийшло. Не встиг навіть ще і оглядіти ся з тією своєю благодатю, коли й ось йому де й взяло ся, тут, як тут було, лихо опинило ся. Зза плечий вискочило погане. По весні молодий господар, вештаючи ся сюди-туди дома по господарстві, згадав, що нема доброї мітли. Не довго гадаючи, за сокиру і моторненько подав ся до могили (вона й не далеко) нарубати там дереви, що росла вона між терном. Швидко він пішов, побігла хмара чорна, та страшна, й застукав його там дощ. Перший весняний дощ, але який: з бурею, з блискавкою! так раз-у-раз і грюкотить і крає небо. Але те дарма, радіють люди, котрі встигли обєїти ся, Божій благодаті — дощи-

кови. Радіє й наш дїд, а того й не знає, що скоїло ся з його надїєю єдиним сином. Вияснило ся, минула й буря, тихо стало, а його нема, не приходить, не вертаєть ся до дому. Перегода йойкнуло у старого й подибає він його шукати. І знайшов тільки не живого! Надибає на один тулуб. Лежить, розпластив ся пластом сердега, убитий блискавкою, ще і сокиру у руці, а під мишкою пучку дереви держить. Видно, управивши ся, збирав ся тікати до хати, та й не встиг. Всі думали, що тепер вже не викріпить старий того гсря; але ні: глибока, справедлива віра і Господь й тепер допомогли йому. Перенїс. Знов тільки: — За батькову вину... та й годі. Прибіг становий, наїхав доктор. Крайля покійника, писали щось і нарешті на тім же місци де його й смерть застукала, звеліли навіть без панотця, без молитов поховати.

Бач як тоді, сказати-б і у недавній час, поводи́ло ся. Тепер не те, тепер не то що таких, але хто сам заподїє смерть: повісить ся, заріжесть ся, або, як по паньському у панів, застрілить ся, чи отрути глитне, ховають однаково, на рівні з умерлими з покаєнем. Єге, а того часу ні, не можна було. Засиплять такого було землею, як наче скотиняку яку і край й все. Нема йому ані хреста, ані памяткі ніякої, ані «царство небесне... й «земля пером», не то

форми радника Ясеницького, в серетськім судию Малика, а в сторожинецькім опять д-ра Стоцького, щоби в сих трьох округах почислити свої сили. Воляна кандидатура має бути так захитана, що Румуни, предвиджуючи его упадок, намірили кандидувати его з більшої посілости. В черновецькім повіті поставили Румуни нотар. кандидата д-ра Блінду, котрий до руских виборців на зборах промовляє по румунськи!

Черновецька „Буковина“ каже в статі під заголовком „Консолідаційний Katzenjammer“ про послідню подію самбірську таке: „Гарні були перші часи консолідації народів з москвофілами! Консолідаційні тішилися вже, що Русь спасена, а здорово мислячі люди, до котрих і ми належали, перестерігали перед сумним кінцем сеї забави. Вкінці вийшло таки на наше. Пир скінчився, прийшов на чергу „Katzenjammer“. Навівши відтак допис „Дьла“ про збори общества ім. Качковського і статю „Дьла“ (плач) в обороні чести „Просвіти“, каже „Буковина“: „Мимо сего кацапска ласка „Дьлу“ дорога. Оно ще не хоче зривати раз на все, оно ще далі хоче йти промощеною дорогою.“

Наш поклик до руских послів зворушив цілу галицьку польську прасу майже без виїмки. „Czas“ аж двома наворотами заняв ся ним. Другим наворотом не так вже пристрасно, зрозумівши, що чейже є обовязком руских послів, подбати о виконуване соймових ухвал і о те, щоби в практиці переводити провідну мисль соймової адреси і проєкту адреси правиці парламентарної до трону. Побіч „Czas-у“ заговорили про наш поклик „Słowo Polskie“, відтак „N. Reforma“ і „Ruch katolicki“ не без більшого або меньшого менторства. Праска „Politik“ подала і статю „Дьла“ в тій справі, зрозумівши, що „Дьло“ годить ся (?) з нашими поглядами. В виданю своїм з 17. вересня пише опять „Politik“: „Орган пос. Барвіньського „Руслан“, котрого поклик до руских послів наробив стілько шуму в польській прасі, дивує ся, що ся праса не прийняла сего поклику прихильно, позаяк і Полякам повинно залежати на повазі соймових ухвал на переведеню рівноправности всіх народів австрійських, що є підставою існування правиці; на переведеню сеї рівноправности в Галичині, де Німці не стоять сему ділу в дорозі і т. д. „Руслан“ впрочім не хоче полемізувати з польською прасою, очікуючи, що польські парламентарні круги инакше осудять се питанє, ніж польська праса, котра ще живе давними традиціями і питанє се ложно розуміє.“ Politik надіє ся, то симчасом сеї інцидент вирівнаний.

На дальматиньськім овиді зібрались за те поважніші хмари. „Грватска Домовина“, орган хорватского сторонництва, що доси належало до парламентарної правиці, ударила дуже остро на політику Молодочехів. Орган сей пише: »Від

десяти літ стояли хорватські послы при Чехах, а мимо того не відвик ще їх головний орган (Narodni Listy) рити під Хорватами і зговорювати ся проти них. Коли упав гр. Бадені а керму обняв гр. Тун, полишили Чехи зразу Хорватів і Словінців зовсім на боці і заходили ся лише коло того, щоби як найбільше позицій заняти для себе. Вправді пізнійше напірали на се, щоби хтось з словінсько-хорватского клубу обняв віцепрезидентуру палати. Але сталося се аж тоді, коли клуб словінсько-хорватский явно висказав своє невдоволенє, а деякі члени чеського клубу самі признали, що они з своїми союзниками обійшли ся нельояльно. Коли недавно гр. Тун переговорював з поодинокими сторонництвами правиці, зїгноровано Словінців та Хорватів. Одвічальність за се імовірно скинути з себе Молодочехи і схотять єї звалити на гр. Туна. Але ми уважати будемо се хіба за дотеп. Молодоческий клуб потребував лише шепнути гр. Тунови: ми не вдамо ся в ніякі переговори без наших союзників Словінців та Хорватів. Не було би се обидою для гр. Туна. А симчасом вдали ся Молодочехи в переговори з правительством поза плечима Хорватів і знова дбали лише про власні користи. Молодочехи уміли при помочи Поляків, Хорватів та Словінців виеднати для себе яzikові розпорядженя, боронять сих розпоряджень нині лише помочию сих своїх союзників, а що виеднали они у гр. Туна для союзників? Навіть не виеднали того, щоби істнующі закони були виконувані безсторонно, ні того, щоби союзників покликано до переговорів. Молодочехи і їх егоїзм заінавгурували нещасливу і нельояльну практику. Іменно навчили они правительство, переговорювати з поодинокими партіями поза плечима езекутивного комітету всеї правиці. З сего показує ся, що Молодочехи, опершись одною ногою на плечах Поляків, другою на Словінцях та Хорватах, використовують сю ситуацію лише для себе.

На основі тих всіх подій питаємо: Чи не час оглянути ся за порукою, щоби не вихиснувано нас? Чи не неволить нас до такої осторожности поведене Молодочехів і їх головного органу? Не лише ми, Словінці та Хорвати, але і Поляки суть невдоволені з сего поведене Молодочехів і кажуть їм: для вас не будемо витягати каштани з жару. Перед кількома днями грозили Narodni Listy гр. Тунови, що на случай знесеня яzikових розпоряджень Чехи і Хорвати-Словінці підуть в обструкцію. Дивіть! Narodni Listy розпоряджують нами без нас! Чого не грозять они правительству »любимцем всего славянства«? Чого не кличуть собі его в поміч? Уважайте Словінці і Хорвати, за що мають нас Narodni Listy! Обидивши нас безпощадно, комендерують нас тепер до обструкції! Час, щоби ми рушилися і заявили трохи житя та рішун-

молода господиня і важкою ходить. Швиденько дідусем старого щось кликати-ме. Жде він того не дїждеть ся, наче паски сьвятої. І ві сні й то те все йому привиджуєть ся: або внук, або внучка такі малюсенькі, та гарнесенькі, як янголята. Береже він доню ось як! Тільки хіба що легеньке й попустить їй зробити, а то і не сьмій, й доторкнути ся не дозволить.

— Однієї, було каже, наймички тобі мало, другу і третю найму, нехай вони роблять, а ти тільки дивись, приглядай. Хіба довго підорвати ся, Боже упаси? Стережи ся того, оберігай ся, скільки мога.

Еге, оберігай ся, а за те й забув, що як Господь, як він сьвятий. Від Нього і в печі, мовляв, не сховаєш ся, не то що. Ото-ж то й є, так воно й стало ся. Не помогло ся нічого. Ніякі обережности, ніякі піклуваня не відвернули призначеного Богом лиха. Знов впало воно, як сніг, на дідову голову.

Дальше буде.

чости! Союзники наші глумлять ся з нас, бо ми дуже миролюбні і добродушні. — Статю сю навели ми в цілости. Она знаменна в теперішній хвили. Хорвати праві. Правиця, розходячись по паденю гр. Баденього, сказала собі: »Жадне сторонництво не сьміє вдавати ся в окремі переговори з правительством. До сего має виключне право правиця в цілости«. Від сего правила відступили Чехи, а наколи з ким порозумівали ся, то лише з деяким з польского клубу. Се легковажене других сторонництв не може мати добрих наслідків. Се егоїзм! Се майже явний розрив солідарности правиці. Хорвати і Словінці можуть мати тим більший жаль до Чехів, бо они піддержували Чехів з повною щиростію ще в часі їх опозиції проти коаліційного кабінету. Надіємо ся однак, що Чехи виправдають свою нельояльність. Они повинні тямити, що егоїзм політичний виходить правильно на шкоду самих-же егоїстів. Хто станув під прапор рівноправности всіх австрійських народів, сему не вільно дбати виключно про свій насущний.

ПОХОРОН

цісареві Елисавети.

»Се була незвичайна жєнщина і я хотів би єї почитати в незвичайний спосіб« казав наш горем навіщений цісар, коли отямив ся з першого болю по усонній. І его бажанє сповнило ся. Похорон цісареві Елисавети випав так величаво, як ще може жадної коронованої голови. Ніколи Відень не прибирав ся так загально, у таку глибоку жалобу, ніколи тільки коронованих голов не містив нараз в своїм підрі, ніколи ще за людєкої пам'яті не роїв ся такими мільоновими товпами, як підчас того похорону.

Вже від вчасного ранку оживили ся улиці. Публика з дальших передмість, обавляючись, що пізнійше не допхас ся, вже від 8. години заняла місця коло бургу. Кавярні, склепи, котрих вікна виходили на улиці, якими мав переходити похорон, формально облягано. Були такі, що вже від досвідку сиділи на занятім місці, — були і такі, що платили від особи за вікно по 100 зр.

Від години 12. в полудне устала всяка комунікація в середмістю. Склепи позамикані. Тільки повози без числа везуть депутації з різних міст і країв.

Улиці виглядають мов жалобні намети, так густо звисають чорні хоругви. Панії папове в безчисленній товпі публіки убрані майже виключно на чорно. Незвичайна тишина залягає над тисячами цікавих; чути тільки глухий шум і шепіт.

Від години 1. пополудни засьвітили ліхтарні, прибрані жалобно, а з відчинених сьвчників бухнули високі полоніни. Коло другої години товпа становила вже одну збиту масу, а ще завіжди надтягали нові прихожі. Дзвони заграли на знак, що в бургу уставив ся вже жалобний похід. Двірска служба зняла домовину з тілом цісареві з катафалку і по посьвяченю знесла єї на »Швайцергоф«, де чекав караван.

Перед домовиною устали ся два двірські комісарі, церковний двірський капелан з хрестом, каплична служба, два асистуючі капелани, двірський парох о. Маєр і старший двірський комісар. По обох сторонах домовини ішли пажі з горючими сьвчками, шість угорських і шість австрійських гвардистів, вісім піших і вісім кінних трабантів.

Зараз за домовиною ішов двір помершої цісареві, великий охмістр, два шамбеляни, велика охмістриня і дві дами двору.

Ще перед тим в костелі оо. Капуцинів зібрав ся двір і инші високі личности, допущені до середини костела.

Члени цісарської родини і чужих дворів заняли місця доперва на знак, що жалобний похід вже вирушив з бургу.

Перед костелом зібрали ся генерали і висші офіцери. Тимчасом в бургу ударили дзвони і похід рушив з місця.

На переді їхав відділ кавалерії, потім двірський слуга на коні, двірський комісар в двокіннім поїзді, поїзд з камардинерами, знов шва-

що ніхто не прокаже, але навіть не вільно й родителям його помянути; і їм те заказано. За гріх таке вживало ся. Тільки й хіба, як хто поуз близько такої могили йде, то повинен був що під руку попадеть ся на неї скинути: чи тріску, чи сьху гіллячку, грудку землі, або хоч і каменюку. Тим тільки й не давали могилі зрівняти ся швидко з землею і тим тільки і робили покійникови пам'ятку.

Ну, ото так і дідового сина поховали. На могилі між терном, де колись пани з панянками гуляли, довело ся йому лежати!

Проминув ще рік, другий й третій. Підросла у Миколи Опанасовича дочка. Треба заміж її давати, звичайно людей підходящих наглядати, щоб бував, як часом й головоньки дівочої не втопити. Але то у людей так, дід же не туди то, не те у нього на думці, щоб доню кому віддати. Не попустив він її чужим у чужу хату. Натрапив десь і взяв у прийми сироту парубка, з малого-малечку бурлаку. Еге, й знов старий відлигав, віджив, й знов він не без сім'ї й знов радіє і Господа славить-прославляє. Ось вже

дрона кавалерії, двірський слуга на коні, два шамбеляни в шестикінній кариті, охмістриня з дамами двору також в шестикінній поїзді, так само охмістр двору цїсареві, даліше льокаї шарами, відділ гвардії і трабантів а в кінці караван, запряжений вісьмома кіньми з домовиною. По боках асистенція, така сама як при виїзді до домовини з каплиці.

Через нову величаву браму похоронний похід вийшов на Michaelerplatz. Мертва тишина. Публика відкрила голови, а подекуди дався чути плач і голосне хлипанє. Домовину закривали величаві вінці.

З Michaelerplatz посунувся похорон звільна до Josefsplatz, даліше через Augustinerstrasse і Tegethofstrasse на N. Markt. Там в малім костелі оо. Капуцинів спочивають вічним сном члени габсбурґської династії.

На Augustinerplatz прилучилися до походу монастирі, представителі віденського маїстрату, відділ краєвий, висші урядники міністерств і інших центральних властей та урядники двору.

При головній брамі костела караван задержався. Служба зняла домовину, внесла її до костела і устала на приготуванні катафалку.

Підчас відправи в костелі цїсар стояв блідий, вдвляючись в домовину. Коли відправляючий сьвященик виголосив слова благословення і візав присутніх до молитви, цїсар клякнув, похилив голову і правою рукою закрив лице — очевидно плакав. Архикнягині Гізеля і Марія Валерія плакали в голос.

По торжественнім посьвяченню тїлних останків, двірський хор засьпївав «Libera». Опісля служба зняла домовину, щоб її занести до підземної гробниці. Перед домовиною несли смолоскипи, а по обох сторонах ішли оо. Капуцини з тихою молитвою на устах. За домовиною ішов цїсар, а за ним перший охмістр двору з булавою, даліше охмістр двору цїсареві і два шамбеляни. До гробниці не ішов ніхто більше, ані з родини, ані з чужих гостей.

В підземній гробниці відбуло ся останнє посьвяченє мощей, а цїсар, зможений болем, вибухнув голосним плачем. По скінченій молитві перший охмістр двору вручив гвардіянові Капуцинів ключ від домовини і віддав їй під його опіку.

Вернувши з гробниці, цїсар не задержувався більше в костелі і всїм до свого поїзду. Єго витали товпи німими уклонами, відкриваючи перед ним голови. Смуток монарха замкнув всім уста. Тільки подекуди на єго вид плакали жєнщини. Цїсар не відповідав на уклони, але похилений сумно дивився перед себе в німій задумі.

З членів цїсарської родини були на похороні: архикнягиня-вдова Стефанія, архикнягиня Марія Тереса, архикнязі Франц Фердинанд і Отто і архикнягиня Марія Йосифа, архикнязі Фердинанд Кароль і Людвик Віктор, архикнягині Марія Анунціята і Елисавета Марія, великий князь Фердинанд Тосканський, велика княгиня Аліція Тосканська, архикнязі Леопольд Фердинанд, Йосиф Фердинанд, Петро Фердинанд, Генрик Фердинанд, Леопольд Сальватор, архикнягині Марія Імакулята, Бланка, Марія Валерія, Марія Райнерія, Елисавета, Ізабеля, Марія Кристина і Марія Тереса, архикнязі Людвик Сальватор, Фридрих, Кароль Стефан, Евгений Йосиф, Йосиф Август, Ернест і Райнер і архикнягині Кльотильда і Марія.

Зміж чужих монархів і князів були: цїсар Вільгельм II, король саксий, король румунський, король сербський, князь регент баварський, королєвич італійський, королєвич грецький, великий князь Алексій російський, князь Леопольд баварський, княгиня Гізеля, князь Юрій баварський, княгиня Марія Тереса віртембергська, княгиня Марія гановерська, князь Миколай віртембергський, князь Кароль Теодор баварський, княгині Марія Йосифа, Елисавета і Марія баварські, князь баварський Людвик, княжа пара Парми, князі баварські Зігфрід і Христоф, князь Саксен-Кобург, великі князі баденський, ольденбургський і саксо-

ваймарський, князь Кристоф шлезвицко-гольтинський, князь Фердинанд болгарський, великий князь Мекленбург-Стреліц, дідичний князь Гогенцолерн, князь Саксен-Альтенбург, князі сакс-кобургські: Филип, Леопольд і Людвик, князь Данило чорногорський, князь Reuss XXIV., князі Вільгельм і Альбрехт Шавмбург-Ліппе і князь Алянсон.

Крім тих членів цїсарської родини і пануючих та княжих домів було ще багато достойників і представителів посторонних держав. І так були: канцлер німецький кн. Гогенлоє і секретар стану Білгоф; в імені папи римського нунцій Таліяні, в імені султана амбасадор Магмед-Недін-бей, в імені французької рєпублики амбасадор Реверсо і генерал дивізії Фор, в імені іспанської королеви-регєнтки маркіз Міна, в імені цїсаря Японії посол японський, в імені перського шаха посол перський Нарінтанкган, в імені князя Кумберлянского найвищий конюший бар. Клен, в імені князя Валії генерал Елліс, в заступстві голандської королевої бар. Вернер, в імені шведського короля двірський конюший Гільденстольп, в заступстві великого князя герського найвищий маршалок двору Вестервеллер, в імені князя регєнта Мекленбургско-шверінгского генерал-майор Мальтцан, в імені люксембургського князя найвищий підкоморник Гадельн, в імені князя шлезвицко-гольштинського бар. Буденброк, в імені браншвицького регєнта підкоморник Мінхгазен, в імені Сполучених Держав Бразилії бразилійський посол, якє представитель рїцарського ордєна Івантїв ґр. Гардеґ, в заступстві дуньського короля посол Алефельд, в імені португальського короля посол Каватї.

Надто були присутні кардинали: Шенборн з Праги, Галєр з Зальцбурґу, князь примас угорський Васари, єпископ Шлявх, Пузіна, Чєхович з Перемишля, Лобос з Тарнова, митрат Білецький зі Львова, міністри, тайні радники, підкоморники і підчаші, президія ради державної і угорського сойму, президія хорватско-словєньського сойму, маршалок галицького сойму ґр. Ст. Бадєні і багато галицьких послів, між ними пос. Барвіньський, депутатїй рад міських, між ними зі Львова і Кракова і генералїція.

Такого добірного зібраня нараз може ще не оглядали стїни капуциньського костела. З усіх сторін свїта зїїшли ся тут представителі, щоб віддати послїдну прислугу тїй, що жила для добра людєкості а згинула від злоби єї вирока.

НОВИНИ.

— **Зїзд руских послів** соймових і державної ради відбудє ся 23. вересня в Станиславові. Місцем збору центральна гостинниця. Зборї почнуть ся о 12. годині в полудне. Причиною відложено зїзду з 21. на 23. вересня є обставина, що деякі послї взяли участь в похоронах цїсареві і не були в спроможі наїїти на 21. вересня.

— **Жалоба в Тернополи.** З Тернополя пишуть нам з датою 17-го с. м.: Днесь відбуло ся поминальнє Богослужєнє за душу невіджалованої памяти Найяснїйшої Цїсареві Елисавети у всіх сьвятинях. На улицях сьвітять ся лампи, окриті чорною крепою, з домів повівають чорні хоругви. Місто прибрало сумний вид; тисячі народа облягло церкву. В церкві величава могила з дєрна, окружена єзотичними цьвітами та горючим сьвітлом. На передї образ замордованої монархинї, а вївтарї ослонєні крепою. Пречудовий сьїв сьїваків-аматорів лунає в церкві і хвтає мимоволї за серце. Поминальну службу Божу і парастас відправив парох о. Громвицький в супроводї дяконів. Коли рознесло ся сумнє «Вічна память», в церкві і перед церквою повстав плач. Присутні урядники і військові оповідають, що при сьїві «Вічна память» не могли здержатись від слєз, бо руский сьїв прошибає душу і будить чувство. На тему хорошого сьїву почуєнє всюдї розговор, а особливо одушевлєні військові круги. — О 12 год. явилось представителі руских товариств в Старостві а іменно: філія Просьвіти, Бєсїда, Руска Бурса, Подільська Рада, фондация ім. князя Константина Острогського, Читальня «Мїщанське Брацтво»

і товариство руских робітників «Віра». В імені прибувших представителів промовив з чувством п. меценас Олександр Гринивецкий, на що сьвітник ц. к. намістництва Завадський відповів по руски і заявив, що вискази преданности і жалю від Русинів міста Тернополя предложить, де належить. Переняла була єго, видко, численність рускої депутатїї і слова висказані нашим провідником.

Ю. Г.

— **На памятник цїсареві Елисавети** зложили Угри доси понад 200.000 зр. Один з перших надїслав 1000 зр. архикнязь Людвик Віктор.

— **Ордер Елисавети.** Щоб установити трєвалу памятку по бл. п. цїсареві, установив цїсар на честь патронки єї імені св. Елисавети Туринґської «ордер Елисавети». Як бл. п. цїсарєва в цілїм своїм житю без перерви старала ся чинити добре і умиряти болї своїх ближних, так і сей ордер має бути призначений на то, щоб нагороджувати заслуги, які положили жєнщини і дївицї в найріжнороднїйших кругах покликаня, або також на подї релїгійнім, гуманїтарнім чи філантропійнім. З тим ордером є також получений медаль, що має носити назву «медалю Елисавети». Після статута ордєра роздавництво ордеру Елисавети і медалю Елисавети має прислугувати виключно цїсареві і єго правним наслідникам. Ордер має три стєпенї великих хрєстів першої і другої клєси. Великий хрєст першої клєси складає ся з золотого хрєста, емалїованого з образом св. Елисавети Туринґської з початковою буквою на передній сторонї, а знаком ордеровим на другій сторонї. Другу клєсу становлять хрєсти срібні. Wiener Ztg. оголосила вже відручнє письмо до графинї Старай, котрим цїсар в узнаню знаменитих услуг, які віддала графиня цїсареві в годинї смерти, надає графинї хрєст ордеру Елисавети.

— **Рєколєкції духовні для Вч. Сьвящєнства** відбудуть ся в духовній семінарії у Львові на днях 27., 28., 29. і 30. вересня с. р. Початок дня 27. вечером. При тїй нагодї відбудє ся дня 30. вересня о год. 3. по полудні перший зїзд Братства Сьвящєників Почитателів Найсьвятїйшої Тайни. Виділ Товариства постарав ся о всі вигоди і окреме помїщенє для кожного участника. Від видїлу товариства Св. Ап. Павла. О. Лев Туркєвич.

— **Борба з анархїстами.** В Бруксєли арєштовано якогось Michiels-a, котрий має бути одним з найнебезпечнїйших анархїстів. Арєштований, коли єго увязнено на двірці, хотїв пробити носом поліційного урядника, кличучи: «Най жїє Казєріо, най жїє Люккєні! Я прибув до Бруксєлї забивати і буду забивати пізнійше». При особистій ревїзїй найдєно у арєштованого численні листи, адресовані до визначних анархїстичних провідників. Підчас перєслуханя зїзна, що «сторонництво» анархїстів носить ся тепер з великими замїрами. Найбільша облава анархїстів розпочала ся в Італїї, де злочин Люккєнього викликав справдєшну розпук. Італїйська суспїлність є пригноблена тим, що Італїю уважають нинї загально гнїздом анархїстів. Італїйське правительство рїшило ся домогати енергїчно від швайцарського правительства, щоб не давало у себе захисту схоронившим ся там анархїстам. Окрім сєго слїдять італїйські власти в цілій державі за анархїстами. В Фльорєнції арєштовано їх 20, в Римі понад 300, в Анконї трєх робітників, що розкидали на улиці письма з анархїстичними покликками і кількох по інших містах. Се лише початки борби, котрє небавом сформує ся в конкретних і точно означених приписах для міжнародної акції против соціялїстів і анархїстів. Єє рїч конєчна, хоч би задля неволімовости анархїстичної організації, котра перебувши кілька разів атаки із сторони італїйського правительства, стала ся незвичайно осторожною. До 1871 р. групи анархїстичні в Італїї ієтнували якє явно уконєституованє стоваришенє під контролєю властей. Таких груп було около 160. В 1873 р. на койґресї в Бруксєли ухвалєно надати італїйським анархїстам тайну організацію. Тодї правительство розвязало ієтнующі товариства, єконфісковало їх фонди і папєри і арєштувало богато членів. Від тоді зачала ся організація конєспіраційна. В роцї 1877 Казєріо і Малєтєста занєпокоїли край анархїстичними замахами, а особливо від коли в 1877 р. Пасананте зранив короля Гумберта штилетом. Полїція підняла беззвглядну борбу, в котрій вправдї не вигублено анархїстів, але принаймєнше знищено їх організацію. Року 1880 не було вже з тої організації ані слїду. Тодї анархїсти Малєтєста і Пінї, укравши около 300.000 лірів, зорганїзували на ново анархїстів в цілій Італїї. Кожда група складає ся з небагато членів, котрі дїлають цілком независимо від інших груп. Ошибочна є думка, мов би то в групах оговорювано наміренї замахи

Екстракт шпильковий

Теч та розпискувана в комнаті дїлає знаменито на відсвїжєнє воздуха.
Цїна фляшки 40 кр. — Розпиляч до того 30 кр.

Головний склад в аптїцї
Жигм. Рукєра
під „Срібним Орлом“ у Львові.

і визначувати виконавців. Кожний анархіст ділає на власну руку, а в потребі допомагає собі товаришів поміж. Свого рода зв'язь поміж групами творить ся звідси, що анархісти переносили ся безперестанно з місця на місце, належать до цієї або тої групи. Поліція є супроти так обережної організації майже безсилною. Одиноким средством є виділюване підозрілих людей, але то средство часто примінюється до осіб невинних, а часто навіть служить до заспокоєння особистої мести якого денунціанта.

— **Тайні карти з історії Бісмарка.** Під тим заголовком появилася в Лондоні книжка Маврикія Буша, котрий подав в ній сензаційні ревізії о Гогенцолернах а особливо о цесарі Вільгельмі II.

— **До часу збан воду носить.** Голосний шпортсмен, готмістр гузарів Беля Лязар помер кілька днів тому в Zsibely на Угорщині. Упав був з коня на перегонах так нещасливо, що встряс собі мозок. Лязар виступав в своїм життю на великих перегонах, повних пригод, 252 разів, а в 106 випадках збирав нагороди яко найліпший їздець.

— **Трагічна пригода в суді.** Перед судом в Битмі став снід кулець Клеменс з Писковець, обжалований о обманство. Коли оголошено приговор, засуджуючий купця на два роки в'язниці, засуджений добув нагло вска і пхнув себе двічі в груди, кличучи: «Єсьм чоловік чесний, до криміналу не підю». Рани смертельні і жите Клеменса висить на волоску. Як оповідають, Клеменс не був так дуже чесним, бо вже два рази карано єго за обманство.

— **Замордоване лихварки.** В Миколаєві над Чорним морем, у власнім помешканю найдено замордовану стару панну, Тулапєву, що зани-

мала ся лихвою. Лихварка позичала на застав дорожочинности, а процент брала скромний, бо лише 250 від ста на рік. Мала вже кілька процесів о лихву, однак все викрутила ся з халепи. Ціле місто знало єї скупарство; ходила все одіта як послідна нуждарка, живила ся переважно всілякими відпадками, що їх викидали заможні люди з кухні на сьміте. В Миколаєві мешкала єї сестра вдова, що удержувала ся з шитя білизни; сестри з собою не видали ся. Перед двома роками сестра занедужала; сусіди умістили єї в шпитали. Вийшовши з шпиталю притиснена нуждою, удала ся до сестри з просьбою о позичку двох рублів. Скупарка зажадала від неї слюбної обручки в застав. На днях найдено єї в своїй комнаті замордовану: з розчерепленою головою і з слідами борби на тілі. Убив єї хтось з клієнтів, бо куфер, де ховала заставлені дорожочинности, був розбитий і всі дорогі застави, готівка і квіти зрабовані. Підчас ревізії в помешканю убитої в сіннику найдено процентових паперів на ціну 12.000 рублів.

— **Розбійниця.** Сицилія є вітчизною розбійників і то не лише мужеского рода. Вславили ся тепер на цілий край Йоанна Gesace, 22-літня дівчина. Є она розбійницею в цілм значіню злова. В році 1892 заштитувала свого дного коханка, але суд єї уневиннив. Роззухвалена тим, грабіла і розбивала на публичних дорогах. Перед кількома днями, в мужескім одягу, рабувала якийсь склеп, коли єї приловлено на горячій учинку. Однак розбійниця випалила кілька разів з револьвера, убила штителом одного жовніра і утікла.

— **Запали ся в море острови Фальконські,** як доносять з Единбурга з Шкоції. Острови ті були вулканічні і підземний огонь виніс їх був над

поверхність моря, а тепер погребав їх в глибині. Двадцять рибаків нашло притім смерть.

— **Страшний оркан.** Над островами Windward і Leeward (малі Антілі) лютув є страшний оркан і починив великі шкоди. Найбільше потерпів остров St Vincent; погинуло понад 300 людей, а около 20.000 лишилось без даху. Морські філії зміли доми і костели. В Santa Lucia в кількох місцях осунула ся земля причім кільканайцять осіб понесло смерть.

Телеграми.

Париж, 17. вересня. Рада міністрів уповажнила міністра Sarrien-a, щоби скликав існуючу при міністерстві судівництва комісію в справі ревізії процесу Драйфуса.

Париж, 18. вересня. Через порученє скликання комісії в міністерстві судівництва, ревізії процесу фактично ухвалена. З тої причини подав ся до димісії міністер Цурлінден і міністер публичних робіт Tillaue.

Париж, 19. вересня. На міністра війни покликано команданта першої дивізії, генерала Chaupine, а на міністра публичних робіт сенатора Godin-a.

Париж, 19. вересня. Brisson мав в цілковитій тайні вислати корабель «Cecile», щоби привести Драйфуса з чортівського острова.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариятм всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідогневи.

«Днѣстеръ» вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	} 176.143 зр. 87 кр.
Резерва премій	52.269 „ 40 „	
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Днѣстеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за сплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або поруксю двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опрочентованя від членів третих осіб по 4½%. Удїл членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Всілякі купони

вильосовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або коштів

Контора виміни

1 ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банків.

Дмитро Затурский

порукає свою

робітню обую мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тривалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвотною поштою.

140 50—140

Вже появилася з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набілу і т. п.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Вийшла в рускім перекладі

„Іфігенія в Таври“

класична драма Гетого в 5. діях.

Можна набути в о. Д. Йосифовича в Яричові, почта лосо, за 33 кр. разом з пересилкою.

Половина чистого зиску призначена на будову церкви в Новім Санчі.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ Емілії Соколовської

у Львові, Ринок ч. 29., І. п. приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах. 35-104 НАУКУ КРОЮ уділяє в особіних годинах. Замісцеві панночки приймає напоми шнанє.

Цінники gratis i franco.

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНІ! ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЄ РИТОВНИЧЕ ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛЮ, ЛИТИХ НАПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3. (ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146 21—24

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильнійше узгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Кн. І. В. Щурат: «Мої Листи (поезії)». — Кн. II. Едгар По: Новелі (в перекладі Ів. Петрушевича).

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківський, Львів, улица Зибликевича, число 34.